

Mój dom – nasz kraj

■ Urszula Święty

To jest Polska

*Kiedy nagle las zaszumi,
mowę sosny gdy zrozumiesz...
To jest Polska.*

*Gdy zobaczysz gdzie topole
królujące ponad polem...
To jest Polska.*

*Ujrzysz biały krzyż wycięty,
hełm i pod nim piasek święty...
To jest Polska.*

Zbigniew Jerzyna

Wiele lat pracowałam w przedszkolu, a obecnie prowadzę oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej nr 2 w Rydułtowach. Zawsze dużo uwagi poświęcałam budzeniu uczuć patriotycznych moich wychowanków. Staralam się zaczynać od spraw im najbliższych – rodzinnego domu, otaczającej przyrody, miasta i regionu, w którym żyjemy. Zaplanowałam m.in. tematy:

- Rodzina i mój dom:
 - wzbogacanie poczucia bliskości i przywiązania w rodzinie,
 - odkrywanie uczucia radości z możliwości dawania: przygotowywanie upominków, wspólne organizowanie uroczystości,
 - samodzielne podejmowanie prostych obowiązków w domu;
- Moje miasto na Śląsku:
 - przybliżanie historii i kultury regionu,
 - poznawanie piosenek i tańców charakterystycznych dla twórczości ludowej,
 - poznawanie gwary ludowej;
- A to Polska właśnie!:
 - budzenie przywiązania do symboli i barw narodowych,

- nauka hymnu polskiego,
- poznawanie zwyczajów ludowych i obyczajów o charakterze ogólnopolskim,
- poznawanie kilku wybranych regionów Polski.

Wiele miejsca w podejmowanych działaniach zajmowała muzyka. Dzieci uczestniczyły w różnych zajęciach muzycznych: słuchały muzyki, tworzyły ją, tańczyły, śpiewały piosenki, brały udział w zabawach rytmicznych. Poznawały tańce ludowe, a potem prezentowały swoje osiągnięcia. Muzyka pomagała dzieciom w poznawaniu własnego regionu, kraju i innych krajów świata, łagodziła napięcie, pomagała tworzyć koleżeńskie więzi.

A oto wybrane scenariusze zajęć i zabaw.

Jesienne drzewa

Cele

- zauważanie zmian w otoczeniu przyrodniczym związanych z kolejnymi porami roku,
- odczuwanie radości z wykonania powierzonego zadania.

Pomoce: ilustracje liści, owoców i drzew oraz okazy naturalne; suche gałązki; rolka po papierze toaletowym; papier krepowy; tektura; szpilki; plastelina; duży kawałek styropianu pomalowany (lub owinięty) na zielono; nagranie utworu *Cztery pory roku* Antonia Vivaldiego; reprodukcje i zdjęcia jesiennych drzew.

Przebieg

- Dzieci zgromadzone wokół kącika przyrody: słuchanie utworu Stanisława Karaszewskiego *W poszukiwaniu liści, owoców i drzew*;
- Odpowiadanie na pytania dotyczące treści utworu – próba nazywania drzew,

W sztolni

przyporządkowanie im odpowiednich liści, nazwanie i przyporządkowanie owoców (ilustracje);

- Wyszukiwanie odpowiednich eksponatów w kąci przyrody, porównanie z ilustracją, liczenie w zakresie 6;
- Nawiązanie do pory roku – jesień, słuchanie utworu A. Vivaldiego, swobodna reakcja ruchem na muzykę, kształcenie wrażliwości słuchowej i poczucia rytmu;
- Przeglądanie ilustracji o tematyce jesiennej, nazywanie dominujących kolorów;
- Wykonanie pracy plastyczno-technicznej *Jesienne drzewa* – łączenie materiałów:
 - owijanie rolki po papierze toaletowym papierem krepowym (pień),
 - mocowanie pnia na kawałku tektury za pomocą plasteliny,
 - wkładanie do środka patyczków,
 - mocowanie jesiennych liści (kawałki papieru krepowego) za pomocą plasteliny,
 - uzupełnienie materiałem przyrodniczym, np. jarzębiną,

- mocowanie tekturki na makiecie za pomocą szpilek;
- urządzenie wystawki.

Wycieczka do zabytkowej kopalni Ignacy-Hoym w Rybniku-Niewiadomiu

Cele

- poszerzanie wiadomości o regionie,
- budzenie szacunku dla ludzkiej pracy,
- doskonalenie samodzielności i umiejętności kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych.

Przebieg wycieczki

- Zbiórka na stacji PKP Rydułtowy – przypomnienie celu wyjazdu i zwrócenie uwagi na konieczność zachowania bezpieczeństwa podczas trwania wycieczki:
 - oczekiwanie na pociąg,
 - wsiadanie i wysiadanie z pociągu,
 - poruszanie się po terenie kopalni tylko po wyznaczonej trasie;
- Przejazd pociągiem do stacji Niewiadom – obserwacja krajobrazu śląskiego w trakcie przejazdu wzdłuż KWK „Rydułtowy”. Poznanie najbliższego miejsca wydoby-

wania węgla w okolicy. Nazywanie charakterystycznych cech krajobrazu: hałdy, kominy, tory, szyby;

- Przejście do kopalni Ignacy-Hoym – rozpoznawanie godła Polski na budynkach użyteczności publicznej;
- Przywitanie się z przewodnikiem, pobranie hełmów górniczych;
- Poznanie zabudowy kopalni, zwiedzenie sztolni, szybu wentylacyjnego – obserwowanie pracy maszyny wentylacyjnej oraz innych maszyn używanych w górnictwie;
- Rozmowa z przewodnikiem w trakcie zwiedzania Izby Pamięci. Gromadzenie wiadomości o pracy górnika i o węgla;
- Zaprezentowanie krótkiego programu artystycznego dla osób obsługujących zabytkową kopalnię, m. in.: piosenki *W naszej kopalni* i tańca regionalnego „druciorz”;
- Powrót koleją do Rydułtów.

Toruń piernikami pachnący

Cele

- zaznajamianie się z miejscami, postaciami i wydarzeniami historycznymi, mającymi ważne znaczenie dla naszego kraju;
- poznawanie sławnych Polaków oraz dzieł, w których się wstawili, np. Mikołaj Kopernik – astronomia...,
- przyzwyczajanie do zgodnego współdziałania w zespole.

Pomoce: reprodukcja obrazu Jana Matejki *Kopernik*, widokówki, gazety, fartuchy, produkty do wykonania masy solnej (sól, mąka, woda), miski, wałki do ciasta, foremki do ciasta, szklanki, tace do suszenia pierników, zaokrąglone noże, nakrętki od napojów.

Przebieg

- Śpiewanie przez nauczycielkę piosenki o Wiśle. Zbiórka dzieci wokół mapy;
- Zaznaczenie na mapie celu podróży (Toruń), prezentacja miasta i jego zabytków (widokówki przedstawiające m.in. stare uliczki, krzywą wieżę, dom rodzinny Mikołaja Kopernika);
- Przedstawienie postaci wielkiego astronoma, poznanie nowych pojęć – astro-

Toruń

nom, model ziemi – zwrócenie uwagi na ruch ziemi dookoła swej osi (zjawisko dnia i nocy);

- Zabawa ruchowa: „Obserwacja”. Zwinięcie gazet w tubę, szukanie obiektu obserwacji przez „lunetę”. Konkretyzowanie spostrzeżeń;
- Ponowne obejrzenie teatryku według opowiadania Anny Świrszczyńskiej *O wesolej Ludwiczce* i poszukiwaniu króla z piernika, co się nigdy nie złości, bo ma serce z miodu. Zwrócenie uwagi na to, z czego słynie Toruń;
- Pieczemy pierniki. Przeczytanie przepisu i przygotowanie wszystkich produktów. Podział dzieci na cztery grupy. Każda grupa odmierza mąkę, sól i wodę za pomocą szklanki. Zagniatanie ciasta ręką, wałkowanie i wyciskanie foremek, robienie dziurek nakrętką od napoju. Podział czynności i wymienianie się zadaniami;
- Po kilku dniach, kiedy masa wyschnie, malowanie pierników farbami plakatowymi. Zawieszanie na choince.

URSZULA ŚWIĘTY

Szkoła Podstawowa nr 2 w Rydułtowach